

DOM

afsagt den 3. maj 2016 af Vestre Landsrets 11. afdeling (dommerne Vogter, Henrik Estrup og Sine Nascou (kst.)) i ankesag

V.L. S-0749-15

Anklagemyndigheden

mod

Tiltalte I/S

(advokat Håkun Djurhuus, København)

Retten i Viborg har den 23. marts 2015 afsagt dom i 1. instans (rettens nr. 3374/2014).

Påstande

Tiltalte I/S har påstået frifindelse, subsidiært formildelse

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse.

Forklaringer

Interessant 1 og vidnerne **Vidne 1** og **Vidne 2** har for landsretten i det væsentlige forklaret som i 1. instans.

Interessant 1 har supplerende forklaret, at han på kontroltidspunktet forventede, at Landbo Limfjord havde sørget for at få udtaget jordprøverne for 2009. Han kan ikke huske, hvem der havde sørget for at få bestilt jordprøverne i 2006, men det har meget muligt været ham, da han på det tidspunkt ejede bedriften alene. Bedriften blev først til et interessentskab i 2008, da **Person 2** kom med. Det var ikke en bevidst handling, at

jordprøverne i 2009 ikke var blevet udtaget, hvilket også fremgår af den omstændighed, at prøverne i maj 2012 blev udtaget og forelå på kontroltidspunktet i 2013. Jordprøverne for 2015 er også udtaget. Det beløb på knap 30.000 kr. i allerede udbetalt hektarstøtte, som myndighederne som følge af overtrædelsen krævede tilbage, blev betalt umiddelbart før afsigelsen af byrettens dom i straffesagen. Han har været landmand i 22 år, og hverken han eller fra 2008 interessentskabet har tidligere været involveret i nogen form for overtrædelse af landbrugslovgivningen.

Vidne 1 har supplerende forklaret, at de jordprøver, som tidligere skulle udtages hvert 3. år, og som nu skal udtages hvert 4. år, skal belyse jordens indhold af fosfor- og kvælstof. Det er alene analyseresultaterne for de landbrugsbedrifter, der udtages til kontrol, der anvendes til udarbejdelse af de indberetninger, som de danske myndigheder skal foretage til EU. Set fra NaturErhvervstyrelsens side var der tale om en ny landbrugsvirksomhed, da den pr. 1. januar 2008 blev omdannet til et interessentskab. NaturErhvervstyrelsens kontrolvirksomhed retter sig mod den juridiske person og ikke mod jorden. Jordprøver udtaget forud for 2008, hvor **Tiltalte I/S** blev stiftet, og hvor jorden blev drevet som enkeltmandsvirksomhed, er derfor ifølge NaturErhvervstyrelsens opfattelse uden betydning for denne sag. Han er enig i, at der ikke findes en bestemmelse, der indebærer, at en overtrædelse af reglerne om prøveudtagning i en planperiode bevirker, at landmanden ikke fremover vil kunne anvende reglen om udbringning af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar. Prøverne udtages bagudrettet, så man af prøverne kan se, hvilken effekt udbringningen af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar har haft. Det er rigtigt forstået, at udbringningen af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar er lovlig for de forløbne 3 år (nu 4 år), hvis prøven udtages senest ved udløbet af den 3. planperiode (nu 4. planperiode), men som reglerne administreres, skal landmanden til enhver tid kunne dokumentere, at reglerne er overholdt, herunder reglen om at der skal udtages jordprøver hvert 3. (nu hvert 4.) år. Da myndighederne ved kontrolbesøget hos **Tiltalte I/S** i 2013 undersøgte overholdelsen af reglerne i planåret 2010/2011, forholdt man sig også til de foregående 2 planperioder, og da der ikke ved afslutningen af disse 3 planperioder (2008/2009, 2009/2010 og 2010/ 2011) var udtaget prøver, forelå der en overtrædelse i den planperiode, som kontrolbesøget angik.

Vidne 2 har supplerende forklaret, at Landbo Limfjord ikke var bestilt til at udtage jordprøver for den pågældende bedrift for 2006. Landbo Limfjord blev bestilt til at udtage

jordprøverne i 2012. Hun vil tro, at hun har gjort opmærksom på, at der skulle udtages jordprøver i 2009. Det vil hun forvente, men det er ikke noget, hun konkret kan huske. Skemaet fremlagt som bilag 1, ekstrakten side 67, viser udviklingen i fosfor- og kvælstofforekomsten siden 1994. Tallene er generelt faldende i perioden efter, at bedriften i 2003 gik over til at anvende bestemmelsen om udbringning af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar. Tallene for forekomsten af fosfor er, som man må forvente. Der er ingen af tallene, der er for høje. Tallene er tværtimod så lave, at de ikke må komme længere ned, da markerne så vil komme til at mangle fosfor. Tallene for forekomsten af kvælstof er sværere at forholde sig til, da en marks indhold af kvælstof varierer efter årstid og afgrøde, men der ingen af tallene, der er foruroligende. Der er ikke noget, der tyder på, at anvendelsen af undtagelsesbestemmelsen om udbringning af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar har belastet markerne. Det er alene antal udtagne prøver og datoen for udtagelsen, der interesserer myndighederne. Selve resultatet af analysen af prøverne interesserer myndighederne sig ikke for. Prøverne udtages normalt ved udløbet af en periode på 3 planperioder. Det giver ikke mening at udtage prøverne ved begyndelsen af en planperiode, hvor anvendelsen af reglen om udbringning af husdyrgødning svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar påbegyndes.

Landsrettens begrundelse og resultat

Den rejste tiltale angår udbringning af husdyrgødning svarende til 2,16 dyreenheder pr. hektar.

Ifølge § 27, stk. 3, i den dagældende husdyrgødningsbekendtgørelse måtte der på en landbrugsbedrift som den, sagen angår, udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 2,3 dyreenheder pr. hektar pr. planperiode.

Det var dog en forudsætning, at betingelserne i bekendtgørelsens bilag 2 var overholdt. Var de ikke det, måtte der højst udbringes en husdyrgødningsmængde svarende til 1,7 dyreenheder pr. hektar.

Det er herefter afgørende for, om der foreligger en overtrædelse af bekendtgørelsen, om betingelserne i bilaget var overholdt.

En af de betingelser, der ifølge bilaget skulle være overholdt, var, at der foretages kvælstof- og fosforanalyser af jord i omdrift mindst hvert 3 år.

Som bestemmelsen er udformet og efter bevisførelsen for landsretten, herunder den forklaring, der er afgivet af **Vidne 1** fra NaturErhvervstyrelsen, lægges det til grund, at bestemmelsen er bagudrettet, således at prøver udtaget ved en planperiodes udløb dækker denne planperiode og de forudgående 2 planperioder.

De prøver, der blev udtaget i maj 2012, dækker således planperioderne 2009/2010, 2010/2011 og 2011/2012.

Der var ikke i bekendtgørelsen hjemmel for NaturErhvervstyrelsen til i forbindelse med kontrolbesøget i 2013 at stille krav om, at en prøve, der dækkede planperioden 2010/2011, som tiltalen angår, skulle have været udtaget allerede ved afslutningen af denne planperiode.

Det bemærkes herved, at den manglende udtagelse af prøver i slutningen af planperioden 2008/2009, som er det, der reelt danner baggrund for tiltalen, kunne have været sanktioneret ved en rettidig kontrol og en tiltale, der rettede sig mod denne og de forudgående planperioder.

Da der efter det anførte ikke en hjemmel til at pålægge straf for den planperiode, tiltalen angår, jf. princippet i straffelovens § 1, tager landsretten derfor den påstand om frifindelse, som **Tiltalte I/S** har nedlagt, til følge.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Tiltalte I/S frifindes.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for begge retter.

Vogter

Henrik Estrup

Sine Nascou

(kst.)